

Bruxelles, 22 noiembrie 2023
(OR. en)

15630/23

ECOFIN 1207
UEM 368
SOC 800
EMPL 574
COMPET 1135
ENV 1328
EDUC 450
RECH 514
ENER 628
JAI 1510
GENDER 205
ANTIDISCRIM 191
JEUN 266
SAN 678

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	21 noiembrie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 903 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind politica economică a zonei euro

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 903 final.

Anexă: COM(2023) 903 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 21.11.2023
COM(2023) 903 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politica economică a zonei euro

{SWD(2023) 903 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politica economică a zonei euro

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 136, coroborat cu articolul 121 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) Economia zonei euro a dat dovadă de reziliență în fața șocurilor economice majore din ultimii ani, însă recent ea a pierdut din avânt. După redresarea considerabilă din 2021 și 2022, se preconizează o încetinire a creșterii economice în zona euro până la 0,6 % în 2023. Prețurile de consum ridicate și în continuare în creștere rapidă pentru majoritatea bunurilor și serviciilor au avut un impact puternic, în pofida scăderii prețurilor la energie, iar cererea externă nu oferă un sprijin puternic. În același timp, reacția politicii monetare la inflația ridicată își face simțită prezența în economie. În ceea ce privește aspectele pozitive, piața muncii este în continuare solidă, rata șomajului situându-se la un nivel scăzut record, cu diferențe între statele membre și regiuni, iar ratele de participare și de ocupare a forței de muncă, la un nivel mare record, în pofida apariției unor semne de temperare. În 2024, se anticipează o redresare treptată a creșterii economice, cu 1,2 %, pe fondul creșterii persistente a ocupării forței de muncă și al majorării salariilor reale, în timp ce procesul de dezinflație continuă. Perspectivele rămân marcate de un grad ridicat de incertitudine și de riscuri, legate în principal de evoluția războiului de agresiune în

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj?locale=ro>.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj?locale=ro>.

curs al Rusiei împotriva Ucrainei și de situația din Orientul Mijlociu în urma atacurilor teroriste brutale comise de Hamas asupra Israelului, care ar putea afecta piețele energiei. Totodată, impactul politicilor de combatere a inflației și posibilele efecte ale acestora asupra activității economice sporesc riscurile din jurul previziunilor. Schimbările structurale legate în special de intensificarea impactului schimbărilor climatice, ilustrate de condițiile meteorologice extreme și de incendiile forestiere și inundațiile fără precedent din timpul verii, grevează, de asemenea, perspectivele.

- (2) După nivelul maxim înregistrat în octombrie 2022, inflația totală în zona euro și-a atenuat dinamica, în principal ca urmare a scăderii prețurilor energiei, dar și a unei temperări generalizate treptate consemnate la nivelul celorlalte componente. Totuși, inflația măsurată prin prețurile alimentelor și ale serviciilor se menține ridicată, în special pentru persoanele cele mai vulnerabile, iar presiunea inflaționistă rămâne substanțială într-o serie de state membre. Se preconizează că inflația va scădea la 5,6 % în 2023 și își va continua parcursul descendent până la 3,2 % în 2024, rămânând astfel la valori peste ținta de 2 % stabilită de BCE. Procesul de dezinflație este ajutat de cea mai rapidă și mai semnificativă majorare a ratelor dobânzilor BCE de la crearea uniunii monetare. Randamentele obligațiunilor suverane în zona euro au crescut, însă spreadurile s-au menținut relativ stabile. BCE și-a exprimat în repetate rânduri angajamentul de a menține ratele dobânzilor la un nivel ridicat atât timp cât este necesar pentru a reduce inflația până la nivelul țintei și a precizat că traiectoria viitoare a politicii monetare va continua să urmeze o abordare bazată pe date.
- (3) Șocul prețurilor energiei a afectat competitivitatea costurilor în zona euro, în special pentru statele membre și industriile mai mari consumatoare de energie. Până în prezent, impactul negativ al majorării costurilor a fost atenuat de fluctuațiile cursului de schimb și de măsurile temporare luate de guverne în sprijinul întreprinderilor și al gospodăriilor vulnerabile. Cu toate acestea, costul ridicat al energiei, împreună cu diferențele în ceea ce privește intensitatea energetică a economiilor statelor membre și diferențele de aprovizionare cu energie a acestora, au contribuit la diferențiale mari de inflație în cadrul zonei euro. În pofida scăderii prețurilor energiei în 2023, aceste diferențiale s-au redus doar parțial până în prezent. Alături de dispersia creșterii salariilor în ultimii doi ani, diferențialele de preț de lungă durată ar putea duce la decalaje persistente în materie de competitivitate între statele membre din zona euro și ar putea contribui la dezechilibre macroeconomice care ar putea submina funcționarea zonei euro. Pe termen mediu, capacitatea zonei euro și a statelor membre de a consolida productivitatea se bazează, într-o anumită măsură, pe capacitatea de a susține inovarea și investițiile. În acest sens, perspectivele unor prețuri la energie și unor cheltuieli cu energia care ar putea fi în permanență mai ridicate decât cele ale partenerilor comerciali, un decalaj persistent în ceea ce privește creșterea productivității în comparație cu țări similare și riscurile tot mai mari de fragmentare geoeconomică ar dezavantaja economiile din zona euro.
- (4) Mediul macroeconomic actual, caracterizat de o incertitudine persistentă, o inflație ridicată și o competitivitate compromisă a zonei euro, necesită o agendă de politici ambițioasă. Pe termen scurt, asigurarea revenirii inflației la ținta de 2 % stabilită de BCE rămâne o prioritate. În plus, diferențele persistente dintre statele membre în ceea ce privește ratele inflației s-ar putea traduce prin divergențe în materie de competitivitate. Politica fiscal-bugetară ar trebui să contribuie la dezinflație, diferențierea făcându-se în funcție de nivelurile datoriei și ale inflației specifice

fiecărei țări. Venitul real a scăzut în 2022, impunându-se evoluții salariale pentru a atenua pierderea puterii de cumpărare, în special în cazul persoanelor cu venituri mici. În același timp, efectele secundare asupra inflației și competitivității ar trebui monitorizate îndeaproape de autoritățile publice și luate în considerare în procesul de formare a salariilor. În plus, limitarea riscurilor la adresa stabilității macrofinanciare și a impactului macroeconomic al înăsprii condițiilor financiare rămâne esențială. În perspectivă, zona euro trebuie să continue să promoveze creșterea favorabilă incluziunii și să își mențină competitivitatea la nivel mondial, evitând, totodată, divergențele la nivelul zonei euro. În acest sens, reforma și investițiile, inclusiv pentru promovarea tranziției verzi și a celei digitale și reziliența zonei euro, sunt esențiale. Implicarea efectivă și în timp util a partenerilor sociali, precum și dialogul social puternic joacă un rol esențial în sprijinirea elaborării politicilor și a unei asumări pe scară largă, care să stimuleze punerea în aplicare.

- (5) După o expansiune considerabilă pe fondul crizei în perioada 2020-2022, se preconizează ca orientarea politicii fiscal-bugetare a zonei euro să fie restrictivă în 2023 și 2024, ceea ce este în concordanță cu necesitatea de a reduce deficitul și datoria publică și de a evita alimentarea presiunilor inflaționiste, rămânând totodată flexibilă, dat fiind gradul ridicat de incertitudine. Între 2020 și 2022, orientarea expansionistă a politicii fiscal-bugetare a zonei euro, care s-a ridicat la aproximativ 4 % din PIB, a sprijinit economia în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19 și al exploziei prețurilor la energie în urma agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei. În 2023 și 2024, se așteaptă ca orientarea agregată a politicii fiscal-bugetare să devină restrictivă, cu ½ % din PIB în ambii ani, în principal ca urmare a eliminării aproape în întregime a măsurilor în domeniul energiei luate în contextul crizei. Orientarea fiscal-bugetară restrictivă preconizată pentru 2023 și 2024 va contribui la reconstituirea în timp a rezervelor bugetare și, astfel, la îmbunătățirea sustenabilității datoriei publice în unele state membre. De asemenea, este important ca orientarea fiscal-bugetară să fie modulată în vederea evitării discrepanțelor de lungă durată în materie de inflație, asigurând totodată respectarea limitelor de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu. Pe lângă necesitatea de a menține o strategie fiscal-bugetară prudentă, investițiile publice trebuie menținute și, acolo unde este necesar, sporite, pentru a sprijini creșterea pe termen lung și tranziția verde și cea digitală. În 2023 și 2024, se preconizează extinderea în continuare a investițiilor publice în majoritatea statelor membre, cu sprijinul permanent din cadrul MRR și al altor fonduri ale UE. Finanțele publice se confruntă, de asemenea, cu presiuni generate de costurile ridicate asociate îmbătrânirii populației, apărării, precum și diferențialului mai puțin favorabil dintre dobânzi și creștere economică. În cadrul recomandărilor specifice fiecărei țări, mai multor state membre din zona euro li s-a recomandat să ia măsuri pentru a îmbunătăți sustenabilitatea sistemelor lor de pensii și de sănătate și să adopte reforme fiscale. Efectuarea de analize ale cheltuielilor ca parte obișnuită a procesului bugetar (multi)anual ar contribui la îmbunătățirea eficienței și a calității cheltuielilor publice. Aceste analize trebuie să aibă un domeniu de aplicare, un mandat și o metodologie clare, iar rezultatele lor ar trebui comunicate în mod clar publicului.
- (6) Se estimează că ponderea agregată a datoriei în PIB în zona euro va scădea cumulativ cu 2,8 puncte procentuale în perioada 2023-2024, ajungând la 89,7 % din PIB până la sfârșitul anului 2024. Evoluția este determinată în principal de creșterea PIB nominal, care depășește rata medie a dobânzii plătite pentru datoria neachitată. Cu toate acestea, datoria se menține ridicată în mai multe state membre, iar creșterea

ratelor dobânzilor va contribui treptat la majorarea costurilor serviciului datoriei, exercitând, într-o mai mare sau mai mică măsură, o presiune asupra dinamicii datoriei pe termen mediu, în funcție de nivelul datoriei, de structura sa de scadență și de ponderea obligațiunilor indexate cu inflația. Propunerea Comisiei de reformă a cadrului de guvernare economică³ urmărește să promoveze ajustări fiscale realiste, susținute și treptate, bazate pe planurile pe termen mediu specifice fiecărei țări și să consolideze creșterea durabilă prin stimularea unor reforme și investiții relevante. Consiliul este hotărât să încheie lucrările privind cadrul de guvernare economică în 2023. Dacă se va ajunge rapid la un acord cu privire la cadrul juridic revizuit, se va asigura claritate și previzibilitate pentru politica fiscal-bugetară în viitor, promovându-se totodată sustenabilitatea datoriei și creșterea economică.

- (7) Costul măsurilor de sprijin de urgență luate în vederea atenuării impactului economic și social al creșterii prețurilor energiei s-a majorat în 2023, în pofida scăderii acestor prețuri față de nivelul maxim consemnat în 2022. Potrivit estimărilor Comisiei, costul bugetar net al acestor măsuri se ridică la 1,0 % din PIB-ul zonei euro în 2023, în scădere față de 2022 când a fost de 1,3 %. În pofida recomandărilor anterioare în materie de politici și a angajamentelor statelor membre de a îmbunătăți calitatea acestor măsuri de sprijin, aproape jumătate din costul bugetar aferent din 2023 a fost direcționat către măsuri privind prețurile care nu vizează persoanele și întreprinderile vulnerabile. Se anticipează că majoritatea măsurilor vor fi eliminate treptat în cursul anului 2024, în concordanță cu stabilizarea preconizată a prețurilor energiei, dacă aceste planuri se vor materializa, va exista un cost bugetar rezidual de aproximativ 0,2 % din PIB în 2024 pentru zona euro în ansamblu. Cu toate acestea, în cazul în care prețul energiei va crește din nou la niveluri care ar necesita măsuri de sprijin noi sau continue, aceste măsuri ar trebui să vizeze protejarea gospodăriilor și a întreprinderilor vulnerabile, să fie accesibile din punct de vedere fiscal și să mențină stimulentele pentru economiile de energie. La un nivel mai general și dincolo de măsurile energetice luate în contextul crizei, o mai mare utilizare a taxelor de mediu, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, împreună cu eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibili fosili și a altor subvenții dăunătoare mediului ar putea contribui la creșterea marjei de manevră bugetară pentru statele membre din zona euro.
- (8) Menținerea investițiilor publice de înaltă calitate la un nivel suficient de ridicat poate contribui la stimularea creșterii economice potențiale și la sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale. În acest sens, realizarea deplină a reformelor, precum și executarea integrală a investițiilor din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) și a fondurilor politicii de coeziune reprezintă o prioritate. Punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență este în plină desfășurare, însă progresele variază de la un stat membru la altul, fiind necesară accelerarea punerii în aplicare în unele cazuri pentru a reduce întârzierile acumulate. La mijlocul lunii noiembrie, Comisia a primit 34 de cereri de plată din partea a 19 state membre din zona euro și a plătit o sumă totală de 162,1 miliarde EUR sub formă de granturi și împrumuturi. Această sumă este defalcată în 51,6 miliarde EUR plătite sub formă de prefinanțare și 110,5 miliarde EUR plătite după atingerea obiectivelor de etapă și a țintelor. Ritmul efectuării plăților în 2023 a fost mai scăzut într-o oarecare măsură decât se preconizase, parțial deoarece statele membre se concentrează pe revizuirea

³

COM(2023) 240 final, COM(2023) 241 final și COM(2023) 242 final.

planurilor lor de redresare și reziliență ca urmare a modificărilor survenite în alocarea de granturi, a noilor cereri de împrumut și a introducerii capitolelor privind REPowerEU⁴. De la începutul pandemiei de COVID-19, în cadrul politicii de coeziune au fost plătite către statele membre din zona euro aproape 120 de miliarde EUR din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor. În contextul evaluării la jumătatea perioadei a politicii de coeziune, statele membre vor avea posibilitatea de a revizui programele politicii de coeziune și de a aloca fonduri pentru a răspunde nevoilor urgente și provocărilor emergente. Ciclul semestrului european 2024 va oferi orientări pentru evaluarea la jumătatea perioadei și va contribui la direcționarea de fonduri suplimentare, având în vedere contextul socioeconomic și provocările cu care se confruntă statele membre și regiunile, promovând în același timp complementaritatea cu Mecanismul de redresare și reziliență și cu alte fonduri ale UE.

- (9) Promovarea investițiilor private, a inovării și a dezvoltării competențelor este esențială pentru creșterea productivității și consolidarea competitivității zonei euro, în special în sprijinul tranziției verzi și al celei digitale. Eliminarea obstacolelor din calea investițiilor, inclusiv prin reforme care să raționalizeze și să digitalizeze procedurile de planificare, de autorizare și alte proceduri administrative ar contribui la stimularea investițiilor private. De asemenea, politica industrială poate contribui prin sprijinirea investițiilor, protejarea competitivității și evitarea riscurilor legate de dependența excesivă de un număr redus de țări terțe în ceea ce privește tehnologiile-cheie, materiile prime și factorii de producție industriali. Ca parte a Planului industrial al Pactului verde, Comisia Europeană a prezentat mai multe inițiative de consolidare a sectoarelor strategice, prin care se numără Regulamentul privind industria care contribuie la obiectivul zero emisii nete⁵, Actul european privind materiile prime critice⁶ și platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)⁷. Totodată, Fondul pentru inovare și Fondul pentru modernizare oferă sprijin financiar pentru tranziția necesară în sectorul privat. În plus, prin adoptarea Cadrului temporar de criză și de tranziție⁸, Comisia Europeană a permis statelor membre să utilizeze flexibilitatea prevăzută de normele privind ajutoarele de stat pentru a sprijini măsuri în sectoare care sunt esențiale pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic. Deși statele membre din zona euro au luat măsuri pentru sprijinirea sectoarelor cel mai expuse la criza energetică și pentru sprijinirea tranziției verzi, aceste măsuri sunt, în general, decise la nivel de țară, ceea ce implică un risc de denaturare a condițiilor de concurență echitabile pe piața unică. Platforma STEP este un prim pas către abordarea nevoii sporite de investiții publice ale UE în astfel de tehnologii critice, pentru a mobiliza investiții private mult mai mari și a contribui la protejarea coeziunii și a pieței unice. Aceasta este, de asemenea, un element important pentru testarea fezabilității și pregătirea unor noi intervenții care să constituie un pas către crearea unui Fond european pentru suveranitate. Existența unor piețe de capital puternice este esențială pentru o economie a zonei euro

⁴ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17). ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj?locale=ro>.

⁵ COM(2023) 161 final.

⁶ COM(2023) 160 final.

⁷ COM(2023) 335 final.

⁸ JO C 101, 17.3.2023, p. 3.

favorabilă incluziunii, competitivă și rezilientă. O uniune mai profundă a piețelor de capital ar contribui la mobilizarea finanțării private necesare pentru tranziția verde și cea digitală, la reducerea fragmentării și la îmbunătățirea accesului la finanțare. În februarie 2023, Consiliul European a invitat Consiliul UE și Parlamentul European să accelereze punerea în aplicare a Planului de acțiune privind uniunea piețelor de capital prin avansarea și finalizarea lucrărilor privind propunerile legislative în acest domeniu. În mai 2023, Eurogrupul a stabilit obiectivul de a ajunge la un acord până în martie 2024 cu privire la domeniile pe care Comisia Europeană ar trebui să le aibă în vedere pentru a aprofunda și mai mult uniunea piețelor de capital. Ca parte a activității legate de uniunea economică și monetară, Comisia a prezentat în 2023 o propunere privind un cadru juridic pentru o monedă euro digitală. O monedă euro digitală, care ar completa numerarul în euro, ar sprijini digitalizarea economiei, precum și inovarea în domeniul plăților de mică valoare, reducând totodată fragmentarea plăților în întreaga Uniune. Prin emiterea monedei euro digitale s-ar crea o nouă posibilitate de utilizare fără riscuri a bazei monetare în cadrul serviciilor de plată europene. De asemenea, s-ar facilita plățile transfrontaliere și s-ar contribui la consolidarea rolului monedei euro pe plan internațional, precum și a autonomiei strategice deschise a Europei.

- (10) În pofida unei încetiniri a ritmului de creștere, piața muncii este în continuare rezilientă. Rata de ocupare a forței de muncă a continuat să crească în 2023, împreună cu numărul orelor de lucru, pe fondul deficitului de forță de muncă și de competențe, precum și al unei tendințe sporite în rândul întreprinderilor de a menține forța de muncă. Deși evoluțiile în general favorabile au fost predominante la nivelul statelor membre, unele grupuri continuă să fie subreprezentate pe piața muncii (femeile, tinerii, persoanele cu un nivel scăzut de calificare, persoanele cu dizabilități). Politicile active în domeniul pieței muncii (împreună cu furnizarea de servicii de educație și îngrijire timpurie de calitate și la prețuri accesibile) joacă un rol esențial în stimularea participării și în sprijinirea asigurării și dobândirii de competențe, cu un impact pozitiv asupra creșterii potențiale a producției și a competitivității pe termen lung. În complementaritate cu valorificarea talentelor din Uniune, migrația legală controlată din țările terțe, însoțită de garantarea respectării și aplicării drepturilor în materie de muncă și a drepturilor sociale, poate contribui la soluționarea problemei deficitului de competențe și de forță de muncă. În 2022, statele membre din zona euro au eliberat 664 000 de permise de muncă inițiale resortisanților țărilor terțe în scopul ocupării unui loc de muncă; în ultimii 10 ani, acest număr aproape că s-a triplat.
- (11) Salariile nominale s-au majorat în 2022 (+4,8 %) și în primele luni ale anului 2023, pe fondul inflației ridicate și a situației tensionate de pe piețele muncii. Deși această evoluție a atenuat parțial scăderea puterii de cumpărare, ritmul de creștere a salariilor nominale nu a ținut pasul cu inflația (-3,7 % pentru salariile reale în 2022). Salariile nominale ar putea să crească substanțial în 2023 și 2024, în timp ce salariile reale vor crește într-un ritm moderat, consolidând cererea internă. Totodată, creșterea estimată a salariilor poate afecta prețurile bunurilor pentru care forța de muncă de pe piața internă reprezintă o componentă importantă, cum ar fi serviciile, deși impactul asupra prețurilor ar putea fi atenuat în cazul în care creșterile anterioare ale profiturilor unitare sunt anulate. De asemenea, majorarea salariilor ar putea afecta competitivitatea, iar discrepanțele de lungă durată existente în întreaga zonă euro ar putea genera, printre alți factori, dezechilibre macroeconomice. Prin urmare,

acordurile salariale ar trebui să reflecte în mod adecvat evoluțiile din zona euro, pe lângă dinamica de la nivel național.

- (12) Creșterea costului vieții, asociată în principal crizei energetice și înrăutățirii condițiilor comerciale aferente, a avut un impact negativ asupra venitului real, precum și implicații sociale semnificative. În 2022, prețurile au crescut cu 17,5 % pentru locuințe, apă, electricitate, gaz și alți combustibili, cu 10,5 % pentru alimente și băuturi nealcoolice și cu 11,2 % pentru transport. Gospodăriile cu venituri mici au suferit din cauza unor ajustări deosebit de mari ale costului vieții. Peste jumătate din statele membre din zona euro au înregistrat creșteri ale ratei deprivării materiale și sociale, precum și ale ratei sărăciei energetice, în pofida evoluției salariilor nominale și a mecanismelor de sprijin. În mai multe state membre, creșterea costului vieții a afectat în mod disproporționat persoanele în vârstă și persoanele care trăiesc în zonele rurale.
- (13) Sectorul bancar din zona euro a dat dovadă de reziliență, în pofida unor diverse episoade de turbulențe accentuate pe piață. În prezent, acest sector este bine capitalizat și profitabil, fapt confirmat de testele de rezistență efectuate în 2023 la nivelul UE de către Autoritatea Bancară Europeană. Pe lângă înăsprirea standardelor monetare și de creditare, fluxurile de credite acordate sectorului privat înregistrează o încetinire semnificativă. În perspectivă, deteriorarea puternică a perspectivelor macroeconomice, alături de menținerea ratelor dobânzilor la un nivel ridicat pentru o perioadă lungă se pot traduce într-o calitate mai slabă a activelor. În același timp, sectorul intermedierei financiare nebankare se poate confrunta cu vulnerabilități. În contextul înăsprii condițiilor de finanțare, monitorizarea riscurilor în timp util, colaborarea proactivă cu debitorii și gestionarea activă a creditelor neperformante vor deține un rol important în menținerea capacității sectorului financiar de a finanța economia. Pot apărea și alte riscuri pentru piețele financiare. În special, majorarea primelor de risc în contextul înăsprii condițiilor de lichiditate poate conduce la o corecție mai puternică și potențial dezordonată a prețurilor activelor. Ajustarea continuă a piețelor imobiliare rezidențiale și comerciale impune, de asemenea, o monitorizare atentă. Creșterea ratelor dobânzii la creditele ipotecare și deteriorarea capacității de onorare a serviciului datoriei pot genera corecții substanțiale ale prețurilor locuințelor și ar putea conduce la instabilitate financiară.
- (14) Declarația summitului zonei euro din martie 2023 a reiterat angajamentele liderilor din zona euro de a finaliza uniunea bancară. În special, ratificarea Tratatului revizuit privind Mecanismul european de stabilitate, care permite introducerea mecanismului comun de sprijin pentru Fondul unic de rezoluție, ar consolida și mai mult reziliența zonei euro. În acest context, în aprilie 2023, Comisia a prezentat o propunere privind reforma cadrului de gestionare a crizelor bancare și de asigurare a depozitelor, cu scopul de a permite autorităților să organizeze o ieșire ordonată de pe piață a băncilor aflate în dificultate, indiferent de dimensiunea și de modelul de afaceri al acestora, inclusiv actorilor mai mici,

RECOMANDĂ statelor membre din zona euro să ia măsuri, în mod individual, inclusiv prin punerea în aplicare a planurilor lor de redresare și reziliență și, în mod colectiv, în cadrul Eurogrupului, pentru perioada 2024-2025, astfel încât:

1. Să adopte politici bugetare coordonate și prudente pentru a menține datoria la niveluri prudente sau pentru a înscrie ratele datoriei pe o traiectorie descendentă

plauzibilă. Să ajungă la o orientare fiscal-bugetară generală restrictivă în zona euro și, astfel, să faciliteze revenirea în timp util a inflației la ținta de 2 %, rămânând în același timp flexibilă, având în vedere gradul ridicat de incertitudine. Să elimine cât mai curând posibil măsurile de sprijin în domeniul energiei luate în contextul crizei și să utilizeze economiile rezultate pentru reducerea deficitelor. Să moduleze orientarea fiscal-bugetară în vederea evitării discrepanțelor de lungă durată în materie de inflație, asigurând totodată respectarea pragului maxim de cheltuieli recomandat de Consiliu. Pe termen mediu, să elaboreze strategii fiscal-bugetare pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu și pentru a consolida sustenabilitatea datoriei, după caz, printr-o consolidare treptată și sustenabilă, combinată cu investiții și reforme publice de înaltă calitate. Acolo unde este necesar, să includă în aceste strategii măsuri menite să sporească și mai mult eficiența și calitatea cheltuielilor publice și să îmbunătățească sustenabilitatea și caracterul adecvat al sistemelor de pensii și de sănătate.

2. Să mențină investițiile publice la un nivel ridicat, pentru a sprijini tranziția verde și pe cea digitală și pentru a consolida productivitatea și reziliența. Să accelereze punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență, inclusiv a capitolelor privind REPowerEU. Să utilizeze pe deplin programele politicii de coeziune și să se asigure că evaluarea lor la jumătatea perioadei ține seama, printre altele, de provocările identificate în cadrul semestrului european și de progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, fără a reduce nivelul lor general de ambiție.
3. În conformitate cu practicile naționale și respectând rolul partenerilor sociali, să sprijine evoluțiile salariale care atenuează scăderea puterii de cumpărare, în special a celor cu venituri mici, ținând seama în mod corespunzător de dinamica competitivității și evitând discrepanțele de durată din cadrul zonei euro. Să promoveze perfecționarea și recalificarea, precum și unele politici active în domeniul pieței muncii pentru a aborda deficitele de forță de muncă și de competențe și pentru a spori productivitatea. Să ia măsuri pentru a facilita migrația legală controlată a lucrătorilor resortisanți din țări terțe cu ocupații în domenii în care există un deficit de forță de muncă, în deplină complementaritate cu valorificarea talentelor din UE. Să protejeze și să consolideze sisteme adecvate și sustenabile de protecție socială și incluziune. Să asigure implicarea efectivă a partenerilor sociali în procesul de elaborare a politicilor și să consolideze dialogul social.
4. Să elimine obstacolele din calea investițiilor pentru a reduce decalajul predominant din domeniul investițiilor în tranziția verde și în cea digitală. Să îmbunătățească accesul la finanțare, în special pentru întreprinderile inovatoare și IMM-uri, prin înregistrarea de noi progrese în direcția realizării uniunii piețelor de capital. Să garanteze că sprijinul public pentru sectoarele strategice relevante este direcționat, fără denaturări ale concurenței pe piața unică și în vederea consolidării competitivității zonei euro și a autonomiei strategice deschise. Să continue să consolideze rolul monedei euro pe plan internațional și să înregistreze noi progrese în activitatea dedicată introducerii monedei euro digitale.

5. Să monitorizeze riscurile legate de înăsprirea condițiilor financiare, în special pe cele legate de calitatea activelor și de eventualele corecții ale prețurilor activelor, inclusiv pe piețele imobiliare. Să monitorizeze evoluțiile în domeniul intermedierei financiare nebancare pentru a preveni acumularea de riscuri sistemice și efectele negative de propagare asupra economiei. Să finalizeze uniunea bancară depunând în continuare eforturi la nivelul tuturor elementelor, inclusiv în ceea ce privește un sistem european de asigurare a depozitelor.

Adoptată la Strasbourg,

*Pentru Consiliu,
Președintele*